
Arkivkode:

FU – sak : 2/11

Sak nr.:

Møte: 02.02.11

Helhetlig oppfølging av forskerutdanningskandidater ved UiB

Evaluering av norsk forskerutdanning gjennomført av NFR i 2002 konkluderte med at en av de viktigste årsakene til lav gjennomføring og at gjennomstrømmingstiden blant ph.d.-kandidater var altfor høy lå i at altfor mange kandidater opplevde seg isolerte. Altfor mange kandidater manglet en sterk tilknytning til et aktivt fagmiljø. Handlingsplan for forskerutdanning fastslo at ph.d.-kandidatene skulle ha en tettere oppfølging både i forhold til tilhørighet til aktivt fagmiljø, veiledere og om aktuelt og ønskelig; tilknytning til en forskerskole. Flere av tiltakene i handlingsplanen er blitt fulgt opp, både faglig og administrativt. I det følgende presenteres de ulike tiltak som er implementert ved UiB som en oppfølging av handlingsplan for forskerutdanning med det mål å sørge for en helhetlig oppfølging av forskerutdanningskandidater ved UiB.

Tilknytning til aktivt forskningsmiljø

Ph.d.-reglementet ved UiB påkrever at kandidaten knyttes til et aktivt fagmiljø. Dette er blitt ytterligere styrket ved at en i handlingsplanen bestemte å innføre tilbudet til alle kandidater om å ha to veiledere. Av alle 1500 kandidater vi har ved UiB var det 1125 som fremdriftsrapporterte høsten 2010 hvorav 81,9 % prosent rapporterte at de har mer enn én veileder. Dette er et tiltak som er blitt ganske godt gjennomført, selv om det fortsatt er en god del kandidater (204 stk) som ikke har mer enn én veileder. Alle kandidater skal tilbys mer enn én veileder slik at en sikrer god oppfølging også i tilfeller hvor den ene av veilederne ikke er tilgjengelig, ved sykdom og lignende.

Antall veiledere

	Respon- den ter	Prosent
1	204	18,1%
2	565	50,2%
3	283	25,2%
mer enn 3	73	6,5%
I alt	1 125	100,0%

Alle kandidater som tas opp til forskerutdanning ved UiB skal tilbys tilknytning til en forskerskole om ønskelig. Dette er praktisert ulikt ved fakultetene, hvor det ved enkelte fakultet er nærmest 100 % deltakelse i forskerskoler, spesielt ser en dette ved Juridisk fakultet som har organisert sin forskerutdanning i en forskerskole og ved psykologisk fakultet hvor de har organisert forskerutdanningen i forskerskoler. Fremdriftsrapporteringen viser at xxx oppgir at de i dag ikke tilhører en forskerskole

Tilhørighet til forskerskole

Hvilken forskerskole tilhører du?

	Antall	Prosent
Forskerskole i molekylærbiologi og bioinformatikk	30	2,7%
Nasjonal forskerskole i klimadynamikk	16	1,4%
Nordisk marine forskerskole	2	0,2%
IRTG / International Research Training Group: Development and Application of Intelligent Detectors	9	0,8%
Forskerskole i informasjons og kommunikasjonsteknologi	25	2,2%
Forskerskole i internasjonal helse	32	2,8%
Forskerskolen i klinisk medisin	96	8,5%
Bergen Research School in Inflammation	14	1,2%
Forskerskolen i samfunnsmedisinske fag og helsefag	58	5,1%
Forskerskole for Translasjonell Kreftforskning	9	0,8%
International Research School in Integrated Neuroscience	22	1,9%
Forskerskole i klinisk psykologi og utviklingspsykologi	27	2,4%
Forskningsgruppe for sosial samhandling og vekst	15	1,3%
Vestnorsk forskerskole i utdanningsvitenskap - WNGER.	10	0,9%
Forskerskolen kultur og samfunn	38	3,4%
Nasjonal Forskerskole: Tekst-Bilde-Lyd-Rom (TBLR). Fortolkning og teoriutveksling.	26	2,3%
Forskarskolen i språkvitenskap og filologi.	30	2,7%
Forskerskole i middelalderstudier	6	0,5%
Forskerskolen i rettsvitenskap	25	2,2%
Norsk- svensk forskerskole i biosystematikk	4	0,4%
Nasjonal forskerskole i petroleum	5	0,4%
Nasjonal forskerskole for lærerutdanning	1	0,1%
Nasjonal forskerskole i utdanningsforskning	5	0,4%
-Tilhører en annen forskerskole-	140	12,4%
-Tilhører ingen forskerskole-	486	43,0%
I alt	1 131	100,0%

Midtveisevaluering

Midtveisevaluering var et viktig tiltak som ble vedtatt i handlingsplanen med det formål å skulle kunne følge opp kandidater bedre i løpet av forskerutdanningen, samt å gi kandidater anledning til å diskutere sin forskning og resultater med andre personer enn veilederne. Fakultetene har implementert midtveisevaluering og har valgt ulike modeller for denne

gjennomføringen. Fakultetene er bedt om å gi tilbakemelding på midtveiseevalueringen i årets forskerutdanningsmelding slik at dette vil FU få en oversikt og innblikk i våren 2011. Fakultetene har allerede gjennomført en del midtveiseevalueringer og det er kommet spørsmål til Forskningsadministrativ avdeling hva en skal gjøre i de tilfeller hvor en avdekker store mangler hos kandidaten i forhold til å kunne fullføre forskerutdanningen. Dette er forhold som dekkes i ph.d.-reglementet i forhold til manglende progresjon og mulig valgfri eller tvungen avslutning. Det kan uansett være en god oppfølging av forskerutdanningsmeldingene å se på om en skal nedsette en del felles kriterier for oppfølging av midtveiseevalueringen i de tilfeller hvor progresjonen er meget svak og en ønsker å avslutte forskerutdanningen for aktuell kandidat.

Ph.d.-registrering

Det ble vår 2010 innført ph.d.-registrering for alle ph.d.-kandidater ved UiB. To ganger i året skal ph.d kandidaten oppdatere sin status som ph.d.-kandidat via studentweb. Studentweb er et verktøy som er tilrettelagt for ph.d.-kandidatene slik at de kan registrere seg i forhold til oppdatering av status, påmelding til kurs samt oppdatering av forskerutdanningsperioden i forhold til permisjoner og lignende. Ph.d.-registrering innbefatter for kandidatene et totalt tidsforbruk på maks 10 minutter to ganger i året. Denne registreringen har ført til at UiB nå for første gang har oppdaterte lister på sine kandidater og at de rapportene som sendes til Kunnskapsdepartementet over antall aktive kandidater nå er kvalitetssikret og avspeiler UiBs faktiske portefølje på antall kandidater. Vi har i dag cirka 1500 aktive kandidater. Fakultetene bruker ph.d.-registreringen til å kunne kvalitetssikre oppfølgingen av egne kandidater i forhold til informasjon om hvor kandidatene befinner seg og det har gjort det lettere å kunne komme i kontakt med kandidatene når en vet hvilke adresser de nås på. Fakultetene har også fått luket ut en del kandidater som ikke lenger anser seg som aktive og som har avsluttet sin tilknytning til UiB for mange år tilbake. Av de 1500 kandidatene våre er ca 650 ansatt ved UiB, dette gir UiB en utfordring i forhold til å skulle følge opp kandidatene ettersom de ikke har arbeidsplass ved UiB og ei heller oppholder seg ved UiB rent geografisk sett. Ph.d registreringen gir også en bedre mulighet for å få oversikt over og følge opp disse kandidatene.. De andre doktorgradsgivende institusjoner i Norge følger nå etter UiB og innfører ph.d.-registrering for sine kandidater.

Fremdriftsrapportering

Alle kandidater og veiledere skal rapportere årlig på fremdriften i forskerutdanningen til den enkelte kandidat. Rapportene er individuelle og leveres hver for seg. 2009 gjennomførte UiB for første år felles fremdriftsrapportering med felles rapporteringsfrist og ett felles skjema for alle kandidater og veiledere ved UiB. Fremdriftsrapporteringen er et instituttanliggende og dette ble i stor grad gjennomført manuelt og med utarbeidelse av egne lister og e-poster til de ulike veiledere og kandidater. Fakultetene ønsket seg en mer brukervennlig fremdriftsrapportering som gjorde det mulig å gjennomføre denne uavhengig hvor i verden en befant seg. Det ble utarbeidet et elektronisk spørreskjema og en egen database for utarbeidelse av rapporter til alle instituttene i løpet av 2010. Høsten 2010 gjennomførte en ved UiB den første elektroniske fremdriftsrapporteringen. Dette er et brukervennlig verktøy og samtidig en gevinst for instituttene som slipper arbeidet med å utarbeide lister over veiledere og kandidater samt puring på manglende levering av fremdriftsrapporter. Med utgangspunkt i lister tatt ut fra FS (data samlet inn og kvalitetssikret blant annet ved hjelp av ph.d.-registreringen og oppfølgingen av denne) sendte en ut sentralt e-poster til veiledere og

kandidater både på engelsk og norsk med lenke til egen fremdriftsrapport. Det har vært høy grad av innlevering og instituttene har fått tilgang til eget område med alle rapportene fra veiledere og kandidater samlet. I tillegg har instituttene fått mulighet til å ta ut rapporter på data samlet inn via fremdriftsrapportene og raskt kunne identifisere de kandidater som må følges opp umiddelbart. Med en elektronisk innsamling av fremdriftsrapportene har en også fått muligheten til å få oversikt på gruppen som helhet (nye kandidater og kandidater som hadde levert avhandling på rapporteringstidspunktet fremdriftsrapporterte ikke) i forhold til tilhørighet til forskerskoler, veiledere, planlagt innleveringstidspunkt for avhandling og mye mer.

Fakultetene er bedt om å komme med tilbakemelding via forskerutdanningsmeldingen hvordan de vurderer innføringen av ph.d.-registreringen og fremdriftsrapporteringen, slik at vi får mulighet til å forbedre disse verktøyene for oppfølging.

Oppfølging av kandidater med utgått finansiering

Et tiltak fra handlingsplan for forskerutdanning som ikke er implementert er:

”Innføre ordning med at kandidater som ikke fullfører innen fastsatt tid, må legge frem en realistisk plan for slutføring senest 1 år etter at finansieringsperioden er ferdig. Dersom planen ikke fremlegges eller ikke godkjennes, kan kandidaten ikke lenger registreres som ph.d.-kandidat.”

Dette tiltaket vil en legge frem en plan for i løpet av våren 2011 slik at Forskningsutvalget kan ta stilling til hvordan tiltaket skal implementeres ved UiB.

Forskningsdirektørens kommentarer.:

Disse ulike tiltakene vurderes som positive for å ha oversikt over phd.kandidatenes studieførløp samt muligheter for oppfølging. Det forventes at dette vil være positivt med tanke på framdriften i doktorgraden.

Saken legges frem for utvalget til orientering og drøfting.